

ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

Η ΘΕΙΑ ΜΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ

(Συνέχεια: 178 σελ. 213.)

— Τὸ ὄνομά του εἰς τὸν οὐρανόν; Καὶ πῶς ἔγινε τοῦτο;

— Τώρα θὰ ἴδῃς. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εὗρισκον δορυφόρους εἰς τοὺς παλαιούς πλανήτας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀφοῦ οἱ ἀστρονόμοι μας δὲν ἐγνώριζον ἄλλους ἀπὸ τοὺς πλανήτας τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Κρόνος ἦτο πάντοτε ὁ φρουρὸς τῶν ἀνωτάτων ὀρίων τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος· οὐδεὶς ἐσκέφθη ποτὲ νὰ ζητήσῃ μικρότερον, καὶ ἐννοεῖς καλῶς ὅτι διὰ τὸν Ἥλιόν μας κυριαρχία ἐπὶ κυκλικῆς ἐκτάσεως 1421 ἑκατομμυρίων χιλιομέτρων ἦτο ἀρκετὰ μεγάλη.

Ἄλλα καὶ μὲ τὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχον, δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδωσι τίποτε ἄλλο πέραν, παρὰ τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας, οἱ ὅποιοι δὲν ἀνήκουν εἰς τὸν ἰδικόν μας κόσμον.

Ὁ Γουλιέλμος Ἐρσχειλλος ὅμως, ἀφοῦ κατεσκεύασε τὸ κάτοπτρον καὶ τὸ τηλεσκόπιόν του, ἀπέκτησεν ὄργανον παρόμοιον τοῦ ὁποίου οὐδεὶς προηγουμένως εἶχε. Καὶ ἤρχισε λοιπὸν νὰ ἐρευνᾷ τὸν οὐρανὸν μὲ τὸ τηλεσκόπιόν του τῶν 36 ποδῶν, καὶ κατὰ τὴν νύκτα, τὴν ὁποίαν σοῦ ἀνέφερον, παρετήρησεν ἐπὶ τέλους λάμπον μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ἀστέρων, ἄστρον, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε προηγουμένως εἶχεν ἴδῃ.

Ἐνθυμῆσαι πῶς διακρίνομεν τοὺς πλανήτας ἀπὸ τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας. Οἱ πλανῆται μεταβάλλουν γείτονας, ἐνῶ οἱ ἀπλανεῖς ἔχουν πάντοτε τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ὡς πρὸς τοὺς γνωστοὺς συντρόφους των. Τὸ νέον ἄστρον, παρατηρήθη ἐπὶ τινος κατὰ σειράν νύκτας ὑπὸ τοῦ Ἐρσχειλλοῦ, ἐπροδόθη διότι μετέβαλλε γειτονεῖαν, κινούμενον ἐπὶ γραμμῆς κλινοῦσης πρὸς τὸν Ἥλιον. Τὸ νέον λοιπὸν ἄστρον ἦτο πλανήτης.

Καὶ οὕτως ἀπεδιώχθη μὲ τὴν νέαν ἀνακάλυψιν ἐπονεϊδίττω, ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ φύλακος τῶν ὀρίων τοῦ ἡλιακοῦ βασιλείου, ὁ Κρόνος μὲ τὴν ἀπόστασιν του τῶν 1421 ἑκατομμυρίων χιλιομέτρων! Καὶ σκέψου ὀλίγον τὴν καταρατικὴν ἐπιρροήν! Ὁ παρειακὸς ὁ παρατηρηθεὶς εἰς τὸ βάθος τοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Ἐρσχειλλοῦ, εὕρισκεται ἐν τῷ οὐρανῷ εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν Ἥλιον

2858 ἑκατομμυρίων χιλιομέτρων, μεγαλύτεραν τοῦ διπλασίου τῆς ἀποστάσεως τοῦ Κρόνου, καὶ κινεῖται ἐπὶ τροχίῳ μήκους 17 948 ἑκατομμυρίων χιλιομέτρων, τὴν τροχίαν δὲ ταύτην διατρέχει εἰς 84 ἔτη ἰδικὰ μας. Τὸσον εἶνε τὸ ἔτος τοῦ Σκέψου πόσον σεβάσιμος γέρον δὲ ἡμᾶς θὰ εἶνε παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πλανήτου θὰ ἔχη ἡλικίαν μόνον 13 ἐτῶν ἂν ἤρχεται νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ, θὰ εὕρισκόμεν ὅτι θὰ ἦτο σύγχρονον τῆς αυτοκρατορίας Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας.

Καὶ τί εἶπεν ὁ κόσμος, ὅταν ὁ Ἐρσχειλλος ἔκαμε γνωστὴν τὴν ἀνακάλυψίν του;

— Πάντες ἐθαύμασαν — ἐννοεῖται, οἱ ἀστρονόμοι, — καὶ πάντες ἔλεγον καλὰ δι' αὐτόν· ἔδωκαν εἰς τὸν νέον πλανήτην τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὅστις τὸν ἤγρευσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο τὸ ἔφερον ἐπὶ πολὺ. Αὐτὴ βεβαίως ἦτο μικρὰ ἀνταμοιβὴ τῶν κόπων, τοὺς ὁποίους κατέβαλεν ἐπὶ 4 ἔτη διὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ κατόπτρου.

Ἄλλ' ἀνεμίχθη καὶ ἡ ζηλοτύπια. Οἱ ἀρχαῖοι πλανῆται εἶχον ὀνόματα Θεῶν· νὰ δοθῇ εἰς τὸν νέον πλανήτην τὸ ὄνομα θνητοῦ, ἦτο ὡς

ἀνέξυψοτον αὐτὸς εἰς Θεόν. Δὲν γνωρίζω ποῦ οὐδὲ πῶς, ὁ Ἄρσιος Πάγος τῶν ἀστρονόμων ἀπεφάσισεν ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο παραδεκτόν, καὶ ἐξέβησεν ἐκ τῆς ἀρχαίας μυθολογίας μυστηριώδη Θεόν, ἐξωρισμένον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἱερέων εἰς τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ ὁποίου ἔφερε καὶ τὸ ὄνομα· τὸ ὄνομα τοῦτο ἤρμωζεν εἰς τὸ ἄστρον, τὸ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον κεκρυμμένον καὶ ἐξαιτίας ἀναφανέν μικρὰν τῶν νομιζομένων ὀρίων τοῦ κόσμου μας. Καὶ οὕτω τὸ νέον ἄστρον ὠνομάσθη Ὀὐρανός.

— Ὁ δυστυχὴς Ἐρσχειλλος· τὸν λυπούμαι.

— Μὴ λυπῆσαι πολὺ διὰ τὴν προσγενομένην εἰς αὐτὸν ἀδικίαν, ἐπειδὴ ἐκ τῶν προτέρων ἐξεδικήθη.

Ὁ Γαλιλαῖος, ὡς ἐνθυμῆσαι, ἐφοβεῖτο τὴν μεταβολήν, τὴν ὁποίαν ἔφερον εἰς τὸν οὐρανὸν ἡ ἀνακάλυψις τῶν δορυφόρων τοῦ Διός· καὶ διὰ τοῦτο κατ' ἀρχὰς ἀπέκρυψε τὴν ἀνακάλυψιν του καὶ ἐφυλάχθη νὰ δώσῃ ὀνόματα εἰς τοὺς δορυφόρους. Καὶ ἐπὶ πολὺν καιρὸν οἱ δορυφόροι οὗτοι ἐφέρον ἀριθμοὺς ἀντὶ ὀνομάτων, καὶ σήμερον

ἀκόμη ὁ τελευταῖος λέγεται π έ μ π ο ς δορυφόρος τοῦ Διός· οἱ ἄλλοι τέσσαρες ὀνομάζονται τῶρα Ἴω, Εὐρώπη, Γανυμήδης καὶ Καλλιτώ.

45 ἔτη μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Γαλιλαίου, ὅτε ὁ Οὐγγενὴς παρετήρησε πλῆθυσίν τοῦ Κρόνου τὴν πρώτην γνωστὴν σελήνην του, ὁ κόσμος εἶχε προοδεύσῃ δὲν ἐτρόμαζον πλέον μὲ τὰ κτυπήματα κατὰ τῆς ἀρχαίας ἀστρονομίας. Λίαν ὑπερήφανος ὁ Οὐγγενὴς διὰ τὸ εὕρημα του, ἔσπευσε νὰ διατίσῃ αὐτὸ καὶ ὁ δορυφόρος αὐτὸς εἶνε τὸ πρῶτον ἄστρον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι τῶν νέων χρόνων ἔδωκαν ὄνομα, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ πάλιν ἐλήφθη ἐκ τῆς μυθολογίας. Ὁ Κρόνος τῶν προγόνων μας ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Διός, καὶ οἱ Γίγαντες τοῦ μύθου ὠπλισθησαν διὰ νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον του. Ὁ καλὸς μας Ὁλλανδὸς ἔκρινε φυσικώτατον νὰ ζητήσῃ διὰ τὴν σελήνην τοῦ ὄνομα ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν Γιγάντων, οἱ ὅποιοι ἦλθον εἰς βοήθειαν τοῦ Κρόνου. Τὸν ὠνόμασε Τιτάνια, ἀληθῆς δορυφόρον ὑπὸ τὴν ἱστορικὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Ὅσοι ἀνεκαλύφθησαν ἀργότερον, ἔλαβον τὴν ἰδίαν τύχην: Ἐγκέλαδος, Μίμας, Ὑπερίων, Ἰαπετός, πάντες ἀγῶνισθέντες ὑπὲρ τοῦ γηραιοῦ ἐκθρονισθέντος μονάρχου. (*) Καὶ τώρα ὁ Κρόνος ταξιδεύει μὲ καλὴν συντροφίαν.

Ὁ Ἐρσχειλλος ἠτύχησε ν' ἀνακάλυψῃ διὰ μιᾶς τὴν νύκτα τῆς 11ης Ἰανουαρίου 1787 δύο δορυφόρους τοῦ πλανήτου του. Ἀρτίκα κατὰ μέρος τὰ μυθολογικὰ ὀνόματα καὶ ἐβάπτισε τὰς σελήνας του μὲ ἀγγλικά ὀνόματα Τιτανία καὶ Ὠβέρων. Ὁ Ἀμερικανὸς Λάσελλος, ὅστις μετὰ 64 ἔτη, τὴν 24ν Ὀκτωβρίου 1851, ἀνεκάλυψεν ἄλλας δύο ταυτοχρόνως, ἔκαμε τὸ ἴδιον καὶ τὰς ὠνόμασεν Ἀριήλ καὶ Οὐμβριήλ· οὕτως ὥστε ἦδη ὁ σοβαρὸς καὶ σεμνὸς Οὐρανὸς ἔχει ὡς συνοδοὺς πρὸς μυκτηρισμὸν φρουρὰν ἀπὸ μορμολύκεια τοῦ Σαίξπηρου. Ὁ Ἐρσχειλλος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξεδικήθη.

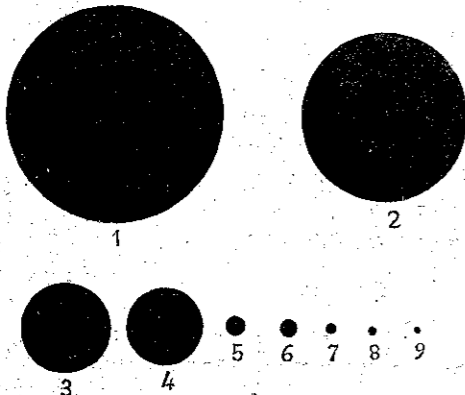
— Ἐχεις δίκαιον· ἀλλ' ὅπως δὴ ποτε ἀφηρέθη τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὸν πλανήτην, τὸν ὁποῖον ἀνεκάλυψε. Διατί δὲ νὰ δοθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Οὐρανοῦ, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς πλέον ἐσκέπτετο;

— Ἀλλὰ μήπως παρόμοιον δὲν ἔγινε καὶ εἰς τὸν Γάλλον Λεβερριέρον;

— Τί, καὶ αὐτὸς ἀνεκάλυψε πλανήτην;

— Ἀνεκάλυψε δὲν εἶνε ἡ λέξις ἀκόμη περισσότερο. Ἐμάντευσε ποῦ ἦτο καὶ ἔστειλε νὰ τὸν εὕρου. Ἄλλ' αὐτὸ πρέπει νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω.

(*) Τὰ ὀνόματα τῶν ἐννέα δορυφόρων τοῦ Κρόνου κατὰ σειράν ἀπὸ τοῦ πλησιέστερου πρὸς αὐτὸν εἶνε: Μίμας, Ἐγκέλαδος, Θεῖτις, Διώνη, Ρέα, Τιτάν, Ὑπερίων, Ἰαπετός καὶ Φοῖβη.

Συγκριτικὸν μέγεθος τῶν ἀστέρων τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος.
1. Ζεὺς.—2. Κρόνος.—3. Ποσειδῶν.—4. Οὐρανός.—5. Ἰη.—6. Ἀφροδίτη.—7. Ἄρης.—8. Ἐρμῆς.—9. Σελήνη.

Ο ΦΑΣΟΥΛΑΚΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Δ.

ΤΑ ΧΩΡΑΤΑ ΤΟΥ ΦΑΣΟΥΛΑΚΗ

Σὰς εἶπα τὴν ἄλλη φορὰ γιὰ μερικὰ ἐλαττώματα τοῦ μικροῦ Φασουλάκη Εἶδαμε, ὅτι δὲν του ἀρέσει νὰ πλύνεται, καὶ ὅτι εἰς τὸ φαγητόν του εἶνε μουρμούρης καὶ λιγδῆς. Σήμερα θὰ ἴδουμε ὅτι ἔχει καὶ ἓνα ἄλλο ἐλάττωμα, ἀκόμη πειὸ μεγάλο.

Τοῦ ἀρέσει νὰ πειράζῃ τὸν κόσμον, τοῦ ἀρέσει νὰ κόμνη χωρατὰ, μὰ πολὺ ἀσχημα χωρατὰ. Τέτοια κατεργασία δὲν θὰ τὴν ἐπερίμενε κανένας ἀπὸ παιδὶ τῆς ἡλικίας του!

Μὰ δὲν φαντάζεσθε τί σοφίζεται καθε ἡμέρα ὁ πονηρὸς Φασουλάκης! Μπερδεύει τὸ πλεξιμο τῆς μαμμᾶς του· κρύβει τὰ γυαλιὰ τοῦ μπαμπᾶ του· ξεστρώνει τὸν καναπέ τῆς γιαιγιάς· μουντζουρόνει τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδια τῶν ἀδελφῶν του· ἀνοίγει τὸ κλουβὶ τοῦ καναριοῦ, καὶ τὸ κανάρι φεύγει· τραβᾷ τὴν οὐρὰ τῆς γάτας, καὶ ἡ γάτα τὸν τσουγρανίζει· δένει τενεκὲ ἔστην οὐρὰ τοῦ σκύλου, καὶ ὁ σκύλος τρέχει σὰν τρελὸς καὶ ξεφωνίζει. Μὰ τί, καὶ τί δὲν κάνει!

Τὸν βλέπετε τώρα; Νά, ὁ χαριτωμένος χύνει ἓναν κουβά νερὸ ἐπάνω εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς Φασουλάκιδες, τὸν δεύτερον.

Ὁ δεύτερος Φασουλάκης, ὅσο καλὸ παιδὶ καὶ ἂν εἶνε, δὲν ἀγαπᾷ καθόλου τὴν ἐξαφνικὴν ψυχρολουσίαν, ὅταν μάλιστα φορῇ καὶ τὰ ρουχὰ του. Θυμόνει ὀρμᾷ νὰ κτυπήσῃ τὸν μικρὸν Φασουλάκην· τρέχουν νὰ τὸν βοηθήσουν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀδελφία, καὶ μὴ ρωτᾶτε πειὰ τί κακὸ γίνεται ἐστὴν αὐλή. Ἄ μὰ ἐννοια σας, καὶ ὁ μικρὸς Φασουλάκης θὰ πληρώσῃ τώρα ἀκριβὰ τὰ χωρατὰ του...

Δός του μιὰ φάπα!... Δός του κι' ἄλλη!... Δός του καὶ τούτη, γιὰ νὰ μάθῃ ἄλλη φορὰ νὰ χύνῃ τοὺς κουβάδες ἐπάνω ἔτ ἀδελφία του! Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσες ἔφαγε ἐκείνη τὴν βροδυὰ.

Τὸ Φεγγάρι ἀπὸ πάνω γελᾷ, γιὰτὶ καὶ τὸ Φεγγάρι εἶνε πολὺ πονηρὸ ὑποκείμενο, καὶ ἔχει πάντα ἓνα ὕφος ποῦ φαίνεται σὰν νὰ κοροιδεῖ ὅλον τὸν κόσμον. Τὸ παρετήρησατε ποτὲ;

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΑΓΟΡΙ-ΚΟΡΗ

Νά γίνῃ παλληκάρη
Σὰν πλάτανος ἔτα ὄρη
Τ' ἀγόρι.

Σὰν λεμονιάς κλωνάρι
Γεμάτη νᾶνε χάρι
Ἡ κόρη.

Θερμότατη ἐλπίδα
Γιὰ τὴν γλυκεῖα Πατρίδα
Τ' ἀγόρι.

Παρηγοριά ἐτὸν πόνο
Τοῦ λαθωμένου, μόνο
Ἡ κόρη.

Ι. Γ. ΓΙΑΝΝΟΥΚΟΣ

